

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-024-03/2014

P/14/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław

T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50

lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/007 – Wdrożenie w gminach nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Marek Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89855 z dnia 6 października 2014 r. 2. Zdzisław Błauciak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89865 z dnia 7 listopada 2014 r. [Dowód: akta kontroli str. 1-4]
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Głuszyca (dalej: Urząd), ul. Grunwaldzka 55, 58-340 Głuszyca
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alicja Ogorzelec, Burmistrz Głuszyca (dalej: „Burmistrz”) [Dowód: akta kontroli str. 5]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywne mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność Urzędu w zakresie wdrażania nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadniają działania podjęte przez organy Gminy Głuszyca w celu wdrożenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a w szczególności:

- uregulowanie zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami poprzez wprowadzenie prawa miejscowego,
- przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej wśród mieszkańców Gminy Głuszyca w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi,
- dokonanie, zgodnie z wymogami prawa, wyboru podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Głuszyca,
- dostosowanie struktury organizacyjnej Urzędu do zadań wynikających z nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnym, a także przypisanie do realizacji zadań z tego zakresu przeszkolonym pracownikom,
- egzekwowanie kwartalnych sprawozdań od podmiotów ujętych w gminnym rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych i rzetelne ich weryfikowanie, jak również terminowe wywiązanie się z obowiązku sporządzenia i przekazania Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 r.

Na pozytywną ocenę zasługuje ponadto: osiągnięcie pożądanego poziomu recyklingu i przygotowanie do ponownego użycia odpadów komunalnych (papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło) oraz innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, systematyczne kontrolowanie podmiotu odbierającego odpady komunalne z realizacji obowiązków w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z terenu Gminy Głuszyca (dalej: Gmina).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły natomiast:

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

- niepodjęcia przez Radę Miejską w Głuszycy (dalej: Rada Miejska) uchwały w sprawie warunków i trybu składania przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej, wymaganej art. 6n ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (dalej: *u.c.p.g.*)² w brzmieniu obowiązującym od dnia 6 marca 2013 r.³,
- nieutworzenia na terenie Gminy punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (dalej: PSZOK), wymaganego art. 3 ust. 2 pkt 6 *u.c.p.g.* oraz postanowieniami uchwały Rady Miejskiej nr XXXVII/168/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.⁴,
- niesporządzania przez pracowników Urzędu protokołów z kontroli właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z wymogami art. 9u ust. 1 i 2 *u.c.p.g.*, tj. ze stosowaniem przepisów art. 379 i art. 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁵ (dalej: *Poś*).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ustanowienie rozwiązań organizacyjnych dotyczących nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym tworzenie prawa miejscowego regulującego gospodarowanie tymi odpadami

1.1. Tworzenie prawa miejscowego regulującego gospodarkę odpadami komunalnymi w ramach nowego systemu

Opis stanu
faktycznego

Rada Miejska uchwaliła⁶ regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy (dalej: Regulamin). Projekt przedmiotowej uchwały, uzyskał pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wałbrzychu, wymaganą art. 4 ust.1 *u.c.p.g.* Regulamin określał szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy wymienione w art. 4 ust. 2 *u.c.p.g.*⁷ i został dostosowany do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego 2012⁸. Regulamin uchwalony został w terminie wymaganym uregulowaniami art. 4 ust. 3 *u.c.p.g.*⁹. Uchwała opublikowana została w Dzienniku Urzędowym Wojewody Dolnośląskiego dnia 7 marca 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 6-16]

Do końca 2012 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*¹⁰ (dalej: *ustawa zmieniająca*), Rada Miejska podjęła ponadto następujące uchwały dotyczące wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi:

² Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.

³ Ustawa z dnia 25 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r., poz. 228).

⁴ Uchwała Rady Miejskiej w Głuszycy nr XXXVII/168/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu usług w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.

⁶ Uchwała Rady Miejskiej w Głuszycy nr XXXVII/162/2012 z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Głuszyca.

⁷ W tym m.in.: wymagania obejmujące prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych powstających w gospodarstwie domowym; zasady dotyczące rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych.

⁸ Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami przyjęty uchwałą nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. - dostosowanie zapisów Regulaminu polegało m.in. na wskazaniu, iż odpady komunalne muszą być oddane do regionalnej stacji przetwarzania odpadów wskazanej w tym Planie dla Regionu Południowego, obejmującego m.in. Gminę Głuszyca.

⁹ Rada Miejska była zobowiązana dostosować Regulamin do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w terminie 6 miesięcy od dnia uchwalenia tego planu.

¹⁰ Dz. U. z 2011 r. Nr 152, poz. 897 ze zm.

- w sprawie wyboru metody ustalania opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki opłaty za pojemniki o określonej pojemności¹¹. Uchwała stanowiła, iż opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki ustalonej opłaty. Ustalono, iż opłata za odbiór odpadów zbieranych nieselektywnie wynosi 15 zł miesięcznie od osoby, natomiast w przypadku selektywnej zbiórki odpadów wynosi 10 zł miesięcznie od osoby. Stawki te nie były zmieniane od dnia ich wprowadzenia do dnia 30 września 2014 r. Przy ustalaniu stawki powyższej opłaty, zgodnie z postanowieniami art. 6k ust. 2 *u.c.p.g.*, Gmina uwzględniła m.in.: liczbę mieszkańców, ilość wytwarzanych na jej terenie odpadów komunalnych, koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami. Określając stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Rada nie skorzystała z możliwości różnicowania tych stawek, wprowadzania zwolnień przedmiotowych, nie ustanawiała także dopłat dla właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 6c ust. 1 *u.c.p.g.*;
- w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi¹². Uchwała wskazywała, iż opłatę za gospodarowanie odpadami uiszcza się do 10 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, którego obowiązek ponoszenia opłaty dotyczy i wnoszona jest na rachunek bankowy Gminy;
- w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług z zakresu odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami¹³;
- w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia terminu i miejsca składania deklaracji¹⁴. Uchwalony wzór deklaracji obejmował elementy wymagane art. 6n ust. 1 *u.c.p.g.* w brzmieniu obowiązującym do dnia 6 marca 2013 r. Rada Miejska skorzystała z możliwości wynikających z art. 6n ust. 2 *u.c.p.g.* i określiła dokumenty potwierdzające dane zawarte w tej deklaracji¹⁵.

Wykazane powyżej uchwały były zgodne z obowiązującymi uregulowaniami zawartymi w tym zakresie w *u.c.p.g.*, w brzmieniu obowiązującym w dniu ich podjęcia. Stosownie do dyspozycji art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁶ (dalej: *ustawa o samorządzie gminnym*), zostały one terminowo przekazane Wojewodzie Dolnośląskiemu, który nie wniósł uwag i rozstrzygnięć nadzorczych do ich treści i opublikował je w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego. Przedmiotowe uchwały nie były przekazywane do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (dalej: RIO).

¹¹ Uchwała nr XXXVII/166/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

¹² Uchwała nr XXXVII/167/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

¹³ Uchwała nr XXXVII/168/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

¹⁴ Uchwała nr XXXVII/169/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.

¹⁵ Dokumentami potwierdzającymi dane zawarte w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi są:

1) dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz dla nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne:

a) dokument potwierdzający ilość wody zużywanej na nieruchomości (np. faktura za wodę, okresowe rozliczenie zużytej wody potwierdzone przez zarządcę nieruchomości lub przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,) lub

b) dokument potwierdzający wysokość opłat ponoszonych w związku z eksploatacją nieruchomości (np. potwierdzony przez zarządcę wykaz ponoszonych opłat z tytułu eksploatacji nieruchomości), lub

c) dokument potwierdzający zamieszkanie w innej gminie, kraju lub w innym niż miejsce zameldowania lokalu na terenie gminy.

2) dla nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne:

a) dokument potwierdzający rodzaj działalności gospodarczej prowadzonej na terenie nieruchomości (np. wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,

b) wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej potwierdzający zawieszenie lub likwidację prowadzonej na danej nieruchomości działalności gospodarczej.

¹⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.

[Dowód: akta kontroli str. 37-53]

Według cytowanej wcześniej uchwały Rady Miejskiej w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia terminu i miejsca składania deklaracji, nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi Gmina objęła właścicieli nieruchomości:

- na których zamieszkują mieszkańcy oraz dla nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne;
- które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

[Dowód: akta kontroli str. 44]

Wg stanu na dzień 30 września 2014 r. spośród 2099 właścicieli nieruchomości wymagane deklaracje złożyło 2097 (99,9%) właścicieli¹⁷. Selektywną zbiórkę odpadów komunalnych zadeklarowało 1375 (65,5%) właścicieli nieruchomości zamieszkałych przez 4 852 osoby, a nieselektywną zbiórkę 724 (34,5%) właścicieli nieruchomości zamieszkałych przez 2 009 osób.

[Dowód: akta kontroli str. 176-177]

Do końca września 2014 r. deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie złożyło dwóch właścicieli nieruchomości. W stosunku do nich Burmistrz w dniu 2 października 2014 r. na podstawie art. 6o i art. 6q *u.c.p.g.* wydał decyzje administracyjne naliczające tym właścicielom wysokość przedmiotowej opłaty w łącznej kwocie 120 zł miesięcznie. Zgodnie z postanowieniami zawartymi w tych decyzjach powyższe opłaty winny być wniesione za każdy miesiąc, począwszy od dnia 1 lipca 2013 r. Przedmiotowe decyzje wydane zostały po upływie 17 miesięcy (tj. 518 dni) od wymaganej daty ich złożenia określonej w uchwale Rady Miejskiej¹⁸.

Wszyscy właściciele nieruchomości, którzy nieterminowo złożyli deklaracje dobrowolnie, deklarowali wnoszenie należnych opłat z tego tytułu od dnia 1 lipca 2013 r. Wobec tych właścicieli Burmistrz nie wydawał decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w związku z art. 6o *u.c.p.g.*

[Dowód: akta kontroli str. 173-179, 233-237]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zauważa, iż podjęte przez Radę Miejską w grudniu 2012 r. uchwały dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi¹⁹, nie zostały przekazane do RIO, do czego zobowiązywał art. 90 ust. 2 *ustawy o samorządzie gminnym*.

Nieprzekazanie tych uchwał Burmistrz tłumaczyła stanowiskiem Prezesa RIO, wyrażonym w piśmie z dnia 20 listopada 2012 r., iż uchwały podejmowane przez rady gmin na podstawie *u.c.p.g.* nie są objęte nadzorem RIO²⁰.

W dniu 12 kwietnia 2013 r. w związku z otrzymaniem od Wojewody Dolnośląskiego uchwały Rady Miejskiej o wzorze deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, RIO poinformowała Przewodniczącą Rady Miejskiej, iż w „*Deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi zobowiązano właścicieli nieruchomości do złożenia oświadczenia o treści: Oświadczam, że są mi znane przepisy Kodeksu karnego skarbowego o odpowiedzialności za podanie danych niezgodnych z rzeczywistością*”. RIO uznało, iż brak jest podstaw prawnych do umieszczania we wzorze tej

¹⁷ Na koniec kwietnia 2013 r. (termin określony w uchwale Rady z dnia 28 grudnia 2012 r.) deklaracje w sprawie wysokości opłaty zagospodarowanie odpadami komunalnymi złożyło 1863 właścicieli nieruchomości. Na koniec czerwca 2013 r. takie deklaracje złożyło ogółem 2104 właścicieli, w tym 241 po upływie wyznaczonego terminu. Na koniec 2013 r. przedmiotowe deklaracje złożyło ogółem 2124 właścicieli nieruchomości.

¹⁸ Zgodnie z uchwałą Nr XXXVII/169/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. deklaracje miały zostać złożone w Urzędzie w terminie do dnia 30 kwietnia 2013 r.

¹⁹ Uchwały Rady Miejskiej w Głuszyca Nr: XXXVI/162/20112, XXXVII/166/2012, XXXVII/167/2012, XXXVII/168/2012, XXXVII/169/2012, XXXVII/170/2012.

²⁰ Pismo nr WIAS-447-10/2012 Prezesa RIO z dnia 20 listopada 2012 r.

deklaracji oświadczenia o odpowiedzialności karno-skarbowej za podanie danych niezgodnych z rzeczywistością, albowiem Rada Miejska nie może zobowiązać składającego deklarację do złożenia oświadczenia o znajomości przepisów Kodeksu karno-skarbowego. RIO wskazała na konieczność wyeliminowania wadliwego zapisu przedmiotowej uchwały w terminie do dnia 30 kwietnia 2013 r. Zgodnie z powyższym zaleceniem, Rada Miejska dokonała w dniu 29 kwietnia 2013 r. zmiany wzoru deklaracji²¹.

2. Użyte w uchwale nr XXXVII/169/2012 Rady Miejskiej z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia terminu i miejsca składania deklaracji sformułowania, wskazujące iż nowym systemem odbioru odpadów komunalnych objęci są właściciele nieruchomości:

- na których zamieszkują mieszkańcy oraz dla nieruchomości, które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne;
- które w części stanowią nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne,

nie występują w *u.c.p.g.* Zgodnie z art. 6c ust. 1 tej ustawy, gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a zgodnie z art. 6c ust. 2 tej samej ustawy rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

[Dowód: akta kontroli str. 64–68]

Ustalone
nieprawidłowości

Do końca września 2014 r. Rada Miejska nie określiła warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej, stosownie do postanowień art. 6n ust. 1 pkt 2 *u.c.p.g.*, które zaczęły obowiązywać od 6 marca 2013 r.

[Dowód: akta kontroli str. 44-49, 56-61, 67-68]

Przewodniczący Rady Miejskiej wyjaśnił, iż Rada Miejska nie otrzymała projektu takiej uchwały od Burmistrza. Wyjaśniając w tej sprawie Burmistrz podała, że przyczyną nieprzygotowania projektu uchwały dotyczącej warunków i trybu składania przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami za pomocą środków komunikacji elektronicznej było przeoczenie.

[Dowód: akta kontroli str. 182-183, 233-237]

1.2. Rozwiązania organizacyjne wprowadzone w Gminie odnośnie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi

Opis stanu
faktycznego

W regulaminie organizacyjnym Urzędu, obowiązującym od 18 września 2012 r.²², ustalono m.in., że do kompetencji Referatu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej (dalej: Referat) należą zadania związane z reprezentowaniem interesów gminy w sprawach składowisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Wejście w życie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi nie spowodowało zmian w regulaminie organizacyjnym Urzędu. Dopiero w październiku 2014 r. Burmistrz²³ dokonał szczegółowego określenia obowiązków tego Referatu, wynikających z wprowadzonych zmian w gospodarowaniu odpadami komunalnymi.

[Dowód: akta kontroli str. 70-77]

²¹ Uchwała Rady Miejskiej w Głuszycy nr XLIV/201/2013 z dnia 29 kwietnia 2013 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia terminów i miejsca składania deklaracji.

²² Nadany zarządzeniem Burmistrza Głuszycy nr 134/2012 z dnia 18 września 2012 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Głuszycy.

²³ Zarządzeniem nr 116/O/2014 z dnia 7 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Głuszycy.

Brak w regulaminie organizacyjnym Urzędu zmian w określeniu obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych, w związku z wejściem w życie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, nie rzutował na realizację zadań wynikających z tego tytułu przez pracowników Urzędu, bowiem posiadali oni od dnia 1 lipca 2013 r. zakresy czynności obejmujące zmiany w tym zakresie. W okresie od 8 października 2012 r. do 21 kwietnia 2013 r. powołany przez Burmistrza asystent ds. gospodarki odpadami, skutecznie realizował działania zmierzające do przygotowania i wdrożenia w Gminie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Po zakończeniu tych prac osoba ta została zatrudniona na stanowisku kierownika Referatu). W zakresie czynności kierownika Referatu wpisano, iż do jego zadań należało m.in. wdrożenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi i nadzór nad jego realizacją. Oprócz kierownika Referatu sprawami gospodarowania odpadami komunalnymi w Urzędzie zajmowały się jeszcze dwie osoby, którym powierzono prowadzenie tych spraw w wyniku zwiększenia ich zakresów obowiązków. Pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku ds. opłat lokalnych i podatków powierzono dodatkowo prowadzenie spraw finansowo-księgowych w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Natomiast w okresie od 1 lipca do 31 października 2014 r. asystentowi Burmistrza, sprawy związane z prowadzeniem rejestru działalności regulowanej, sporządzanie sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami, dokonywanie analizy stanu gospodarki odpadami. Dla pracowników tych wyznaczone były zastępstwa na wypadek ich nieobecności w pracy.

Pracownicy Urzędu zajmujący się gospodarowaniem odpadami komunalnymi uczestniczyli w pięciu szkoleniach z powyższego zakresu przeprowadzonych przez organizacje pozarządowe. Tematem szkoleń było: *postępowanie egzekucyjne wynikające z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przez organ administracji publicznej; błędy gmin i miast w zakresie ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi; problem funduszu rekultywacyjnego oraz zasad prowadzenia „polityki śmieciowej”; sprawozdawczość podmiotów oraz gmin w zakresie odebranych odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych, wymagane poziomy odzysku i recyklingu; sprawozdawczość z gospodarowania odpadami komunalnymi*. Na przedmiotowe szkolenia Gmina poniosła wydatki w łącznej kwocie 875 zł²⁴, w całości sfinansowane z dochodów własnych. Wdrażając własnymi siłami funkcjonowanie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, Gmina korzystała z materiałów informacyjno-educacyjnych Ministerstwa Środowiska.

[Dowód: akta kontroli str. 78–93, 296-304]

Urząd posiadał narzędzia informatyczne wspomagające zarządzanie nowym systemem gospodarowania odpadami, które m.in. umożliwiały ewidencjonowanie składanych przez właścicieli nieruchomości deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ewidencja deklaracji w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi prowadzona była rzetelnie.

[Dowód: akta kontroli str. 173-177, 180-181]

W drugim półroczu 2013 r. i w okresie dziewięciu miesięcy 2014 r. dochód Gminy z tytułu gospodarki odpadami komunalnymi stanowiły 87,2% oraz 82,9% należnych wpływów z tego tytułu²⁵. Uzyskane w tym okresie dochody w wysokości 466,7 tys. zł oraz 710,7 tys. zł w całości zostały przeznaczone na pokrycie –kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych oraz obsługą administracyjną systemu. Na odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych wydatkowano odpowiednio 407,0 tys. zł i 609,8 tys. zł, a na obsługę tego odbioru 59,8 tys. zł i 100,9 tys. zł. Na koniec 2013 r. i na dzień 30 września 2014 r. zaległości właścicieli nieruchomości w regulowaniu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiły odpowiednio 80,0 tys. zł i 143,2 tys. zł, a nadpłaty 11,9 tys. zł i 1,6 tys. zł. Wobec właścicieli

²⁴ Z kwoty tej 610 zł przeznaczono na pokrycie kosztów szkoleń i 265 zł na pokrycie kosztów dojazdu na szkolenia.

²⁵ W okresie II półroczu 2013 r. przychody zostały ustalone w kwocie 533.790 zł, a w okresie od stycznia do września 2014 r. w kwocie 826.380 zł.

nieruchomości zalegających z wnoszeniem opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, Urząd podejmował działania windykacyjne (wezwania do zapłaty), w wyniku których według stanu na dzień 30 września 2014 r. uzyskano kwotę 11.830 zł.

[Dowód; akta kontroli str. 273-275]

Stosownie do postanowień art. 3 ust. 2 pkt 8 *u.c.p.g.* Gmina prowadziła działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi. Realizując zadania w tym zakresie zorganizowano z mieszkańcami Gminy cztery zebrania w sołectwach oraz cztery zebrania w mieście Gluszyca, na których omówiono nowe zasady gospodarowania odpadami, wydrukowano oraz rozprowadzono wśród mieszkańców około 5 tys. ulotek stanowiących instrukcję w sprawie segregacji odpadów komunalnych i około 3 tys. ulotek zawierających obowiązki właścicieli nieruchomości związane z ze zmianą uregulowań prawnych dotyczących tych zagadnień.

Na stronie internetowej Urzędu zamieszczono podstawowe informacje m.in. o sposobie prowadzenia segregacji odpadów oraz uchwały Rady Miejskiej w sprawie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Do prowadzonych działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi zaangażowano pracowników placówek oświatowych, którzy na lekcjach wychowawczych przedstawiali uczniom zasady segregacji gromadzonych odpadów i korzyści wynikające z selektywnego ich gromadzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 296-304]

W 2012 r. z terenu Gminy odebrano 2 152,0 Mg odpadów komunalnych, a w 2013 r. 1 965,4 Mg takich odpadów, tj. o 8,7% mniej. Wszystkie odpady komunalne, które odebrano w 2013 r. pochodziły od właścicieli nieruchomości objętych systemem gospodarowania odpadami. Nastąpił wzrost łącznej masy odpadów zebranych selektywnie ze 106,6 Mg w 2012 r. do 114,4 Mg w 2013 r., tj. o 7,3%.

[Dowód: akta kontroli str. 281]

Sporządzona przez pracowników Urzędu analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 r., zawierała dane określone w art. 3 ust. 2 pkt 10 lit. a-g *u.c.p.g.* W analizie tej uwzględniono mający w 2013 r. spadek ilościowy odebranych odpadów komunalnych. Z przedmiotowej analizy oraz sprawozdania złożonego przez Gminę z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2013 r. wynikało, iż Gmina osiągnęła poziom recyklingu w zakresie przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 12,02%²⁶, a odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne w wysokości 100%. Natomiast osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania na dzień 16 lipca 2013 r. wynosił 15,47% i był niższy od ustalonego przez Ministra Środowiska²⁷.

Określone w analizie potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami komunalnymi dotyczyły utworzenia na terenie Gminy stacjonarnego punktu PSZOK. Analiza przedstawiona została przez Burmistrza w maju 2014 r. na posiedzeniu Komisji Budżetu, Finansów, Gospodarki Komunalnej Rady Miejskiej i na Sesji Rady Miejskiej.

[Dowód: akta kontroli str. 154-163]

Ustalone
nieprawidłowości

Gmina nie wykonała dyspozycji zawartej w art. 3 ust. 2 pkt 6 *u.c.p.g.*, tj. nie utworzyła na swoim terenie PSZOK. Do ich utworzenia zobowiązywała także cytowana wcześniej Uchwała Rady Miejskiej Nr XXXVII/168/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r., która stanowiła, iż w

²⁶ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 645) w 2013 r. poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku papieru, metali tworzyw sztucznych i szkła miał wynosić 12%. Poziom recyklingu odpadów budowlanych i rozbiórkowych innych niż niebezpieczne ustalony został na 36%.

²⁷ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r., poz. 676) poziom ograniczeń dla tych odpadów wynosił 50%.

zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi prowadzone są punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W § 4 tej uchwały ustalono zakres usług świadczonych przez te punkty w zakresie zbierania odpadów. Zgodnie z zawartymi tam uregulowaniami przedmiotowe punkty miały przyjmować między innymi, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady wielkogabarytowe, opakowania po chemikaliach, papier i tekturę tworzywa sztuczne, szkła i inne. Powyższa uchwała nie określała ilości punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie Gminy.

[Dowód akta kontroli str. 41-43]

Burmistrz wyjaśniła, iż z powodów ekonomicznych i organizacyjnych nie utworzono na terenie Gminy PSZOK, o których mówiła powyższa uchwała. Lokalizacja na terenie Gminy jednego takiego punktu nie będzie zachęcała mieszkańców gminy do selektywnego gromadzenia odpadów komunalnych. Zdaniem Pani Burmistrz działalność punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych zastępuje na terenie Gminy lokalizacja 41 tzw. „gniazd”, w których prowadzona jest selektywna zbiórka papieru i tektury, opakowań z tworzyw sztucznych, metali i szkła. Zebrane w ramach tej zbiórki odpady odbierane są przez podmiot odbierający odpady komunalne z terenu Gminy w ramach zawartej umowy.

NIK zwraca uwagę, iż funkcjonujące na terenie Gminy gniazda selektywnego gromadzenia odpadów, nie w pełni zastępują PSZOK, bowiem służą do gromadzenia jedynie części odpadów komunalnych powstających na terenie Gminy.

[Dowód: akta kontroli str. 23 -237]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Urzędu w badanym obszarze.

2. Wybór podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości

Opis stanu faktycznego

Na terenie Gminy odpady komunalne od właścicieli nieruchomości odbierała i zagospodarowywała w badanym okresie ALBA Dolny Śląsk Sp. z o.o. w Wałbrzychu (dalej: ALBA), na podstawie umowy zawartej z Gminą w czerwcu 2013 r.²⁸. Umowa została zawarta na okres od 1 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2014 r.

ALBA – stosownie do art. 6d ust. 1 *u.c.p.g.* – została wybrana przez Gminę w wyniku rozstrzygniętego przetargu nieograniczonego. W Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) dla tego przetargu, Burmistrz określił m.in. elementy wymagane art. 6d ust. 4 *u.c.p.g.*²⁹ oraz kryterium ceny oferty (100% cena). Z opracowanej przez Gminę do powyższego zamówienia kalkulacji wynikało, iż szacunkowa wartość zamówienia będzie wynosiła 1971,3 tys. zł netto (2102,6 tys. zł brutto). Udzielenie zamówienia publicznego nastąpiło zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³⁰ (dalej: *pzp*). Z uwagi na fakt, iż wartość szacunkowa udzielonego zamówienia przekraczała kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 *pzp*³¹, ogłoszenie o zamówieniu oraz ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej odpowiednio w dniu 26 kwietnia 2013 r. (2013/S 082-138192) i 19 czerwca 2013 r. (2013/S 117-200285). Oferty złożyły dwa podmioty, tj.: ALBA – cena ryczałtowa oferty brutto – 1.219,8 tys. zł oraz Veolia Usługi dla Środowiska S.A. Oddział w Krapkowicach – cena ryczałtowa oferty 1.553,9 tys. zł.

²⁸ Umowa nr 56.GKiM.7031.1.2013 z dnia 17 czerwca 2013 r. na odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Głuszyca.

²⁹ Wymogi dotyczące przekazywania odebranych odpadów komunalnych, rodzaje odpadów komunalnych odbieranych selektywnie, standard sanitarny wykonywania usług oraz ochrony środowiska, obowiązek prowadzenia dokumentacji związanej z działalnością objętą zamówieniem, szczegółowe wymagania stawiane przedsiębiorstwom odbierającym odpady.

³⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

³¹ Stosownie do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2011 r. Nr 282, poz. 1649 ze zm. – ww. rozporządzenie obowiązywało w latach 2012-2013).

Wynagrodzenie z tytułu świadczenia powyższych usług z podmiotem wybranym w wyniku rozstrzygniętego przetargu ustalone zostało w formie zryczałtowanej w łącznej wysokości 1129,4 tys. zł netto (1219,8 tys. zł brutto), regulowane jest w miesięcznych równych ratach w wysokości 62,7 tys. zł netto (67,8 tys. zł brutto) po wykonaniu usługi.

[Dowód: akta kontroli str. 102–112]

Zgodnie z zapisami zawartej z Gminą umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, ALBA była zobowiązana przede wszystkim do:

- a) wyposażenia właścicieli nieruchomości w odpowiedniej wielkości pojemniki na odpady zmieszane oraz odbioru wszystkich zmieszanych odpadów komunalnych zbieranych w pojemnikach,
- b) wyposażenia obsługiwanego obszaru w 40 zestawów specjalistycznych pojemników do selektywnej zbiórki odpadów, o pojemności do 2500 l, wyposażonych w otwory wrzutowe dostosowane do rodzaju i wielkości odpadów, w kolorystyce: niebieskie (przeznaczone na papier i tekturę), żółte (na tworzywa sztuczne, metale, opakowania wielomateriałowe), zielone (na szkło),
- c) użytkowania przez cały czas trwania umowy sprawnych środków technicznych gwarantujących terminowe i jakościowe wykonywanie przedmiotu umowy, zapewnienie właściwego stanu sanitarnego pojazdów do odbioru i transportu odpadów, zabezpieczenie przewożonych odpadów przed wysypywaniem,
- d) prowadzenia dokumentacji związanej z prowadzoną działalnością, w tym ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów, oraz do sporządzania miesięcznych raportów o odebranych odpadach.

[Dowód: akta kontroli str. 113 148]

Z zachowaniem wymogów wynikających z pzp dokonano także wyboru wykonawcy zamówienia publicznego na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy w latach 2015-2016. W kalkulacji kosztów do powyższego zamówienia sporządzonej przez Gminę przyjęto wielkości dotyczące odbieranych odpadów komunalnych w oparciu o faktycznie odebraną ilość odpadów komunalnych w II półroczu 2013 r. i w I półroczu 2014 r.³² Z dokonanych wyliczeń wynikało, iż koszty przedmiotowej usługi będą wynosiły 2.005,7 tys. zł, a ich wzrost wynikał z wyższych kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów. Wyliczono, iż w okresie świadczenia usługi, wysokość opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszonymi przez właścicieli nieruchomości nie ulegnie zmianie ponieważ przychody³³ z tego tytułu będą wyższe od ponoszonych przez Gminę wydatków.

W wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego na świadczenie powyższych usług ponownie wybrana została oferta złożona przez ALBA, która była jedyną ofertą złożoną w tym postępowaniu. W umowie zawartej z ALBA w dniu 29 października 2014 r. ustalono wynagrodzenie zryczałtowane w wysokości 1.872,9 tys. zł netto (2.021,8 tys. zł brutto). W okresie objętym umową Gmina będzie płaciła tej firmie miesięczne raty w kwocie 78,0 tys. zł netto (84,2 tys. zł brutto), które będą wyższe o 24,3%³⁴ od wynagrodzenia otrzymywanego dotychczas przez ten podmiot.

[Dowód: akta kontroli str. 242-289]

Gmina nie uczestniczyła w tworzeniu regionalnej instalacji do przyjmowania i przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK). Zadanie to, zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami, realizowała mechaniczno-biologiczna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych Zawiszów 5 w Świdnicy, oraz instalacja do mechanicznego przekształcania odpadów w Ścinawce Dolnej, z którymi podmiot odbierający odpady komunalne z terenu Gminy zawarł stosowne umowy.

[Dowód: akta kontroli str. 113-148]

³² W okresie II półroczu 2013 r. z terenu Gminy odebrano 944,3 Mg odpadów, a w okresie I półroczu 2014 r. odebrano 997,5 Mg odpadów.

³³ Przychody w tym okresie będą wynosiły ogółem 2.169,1 tys. zł, po 1.084,5 tys. zł rocznie.

³⁴ W związku z wzrostem kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych ponoszonych przez firmę ALBA.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie dokonania wyboru podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

3. Kontrola podmiotów odbierających odpady komunalne oraz właścicieli nieruchomości, a także wywiązywanie się Gminy obowiązku sprawozdawczego

3.1. Kontrola przez Gminę podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, przedstawiciele Gminy i wykonawcy, na zakończenie każdego miesiąca świadczenia usługi, dokonywali wspólnie w drodze kontroli przeprowadzanej w terenie, oceny poprawności wykonania umowy. W trakcie kontroli sprawdzano losowo wybrane punkty odbioru odpadów komunalnych i gniazda selektywnej zbiórki wybranych odpadów komunalnych. W badanym okresie przeprowadzono 15 takich kontroli w trakcie, których nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie świadczenia usług związanych z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu Gminy. Wyniki kontroli były podstawą wypłaty wynagrodzenia dla podmiotu odbierającego odpady za dany okres.

Właściciele nieruchomości byli na bieżąco kontrolowani przez Gminę w zakresie utrzymania czystości i porządku w punktach zbiórki odpadów komunalnych zlokalizowanych na tych nieruchomościach.

[Dowód: akta kontroli str. 113-148, 186-201, 233-237]

W badanym okresie:

- właściciele nieruchomości z terenu Gminy nie byli karani na podstawie art. 10 ust. 2 *u.c.p.g.*, w związku z niewykonywaniem obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku, nałożonych przepisami art. 5 ust.1 pkt 3-3b tej ustawy;
- Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Wrocławiu (dalej: WIOŚ) nie nakładał kar pieniężnych na Gminę i gminne jednostki organizacyjne w związku ze zbieraniem i segregacją odpadów komunalnych.

[Dowód: akta kontroli str. 238-241]

W badanym okresie na terenie Gminy nie było „dzikich wysypisk odpadów”. W trakcie kontroli NIK (przeprowadzonych oględzin) nie ujawniono występowania takich wysypisk na terenie Gminy. Z informacji WIOŚ złożonej kontrolującemu wynikało, iż do Delegatury WIOŚ w Wałbrzychu nie wpływały informacje ani zgłoszenia o istnieniu „dzikich wysypisk odpadów” na terenie Gminy oraz że takich wysypisk nie zaobserwowały również służby WIOŚ.

[Dowód: akta kontroli str. 240-241]

Ustalono
nieprawidłowości

W badanym okresie Urząd nie sprawował wobec właścicieli nieruchomości, bezpośredniej kontroli przestrzegania i stosowania przepisów *u.c.p.g.*, o której mowa w art. 9u z zastosowaniem procedur art. 379 i art. 380 *Poś* (z kontroli właścicieli nieruchomości nie sporządzano protokołów). Wyjaśniając w tej sprawie Burmistrz podała, iż właściciele nieruchomości na bieżąco byli kontrolowani w zakresie przestrzegania uregulowań związanych z utrzymaniem czystości i porządku lecz z tych czynności nie sporządzano stosownych protokołów. Przeprowadzane kontrole miały charakter doraźny i nie miały planowanego charakteru działań. Jedynym śladem przeprowadzenia takiej kontroli, w przypadku stwierdzenia uchybień w zakresie utrzymania czystości i porządku w miejscach składowania odpadów komunalnych były przekazywane za pośrednictwem poczty elektronicznej informacje do podmiotu odpowiedzialnego za odbiór tych odpadów. W badanym okresie podmiotowi odbierającemu odpady z terenu Gminy przekazano ogółem 95 takich informacji. Wszystkie wskazane uchybienia zostały usunięte, bez zbędnej zwłoki i konieczności naliczania kar umownych z tego tytułu.

W ocenie NIK zakres przeprowadzanych kontroli, o których mowa w powyższych wyjaśnieniach, nie wyczerpuje w pełni obowiązku realizacji przez Burmistrza kontroli przestrzegania i stosowania przepisów *u.c.p.g.*, o której mowa w art. 9u tej ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 186-202, 233-237]

3.2. Wywiązywanie się Gminy z obowiązku sprawozdawczego w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

Opis stanu faktycznego

Realizując wymóg art. 9b ust. 2 *u.c.p.g.* w Urzędzie prowadzony był rejestr działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Rejestr ten prowadzony był rzetelnie. Wg stanu na koniec 2013 r. i 30 września 2014 r. zarejestrowanych było odpowiednio dwanaście i dziesięć podmiotów uprawnionych do świadczenia usług w powyższym zakresie.

W latach 2013-2014 (do 30 września) wszystkie podmioty ujęte w przedmiotowym rejestrze złożyły sprawozdania kwartalne, przy czym tylko jeden podmiot (ALBA) deklarował „realną” działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, natomiast pozostałe podmioty wykazywały „zerowy” odbiór odpadów.

[Dowód: akta kontroli str. 204–207]

Badanie trzech sprawozdań kwartalnych (za III i IV kwartał 2013 r. oraz I kwartał 2014 r.) podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, tj. sporządzonych przez ALBA wykazało, że zostały one złożone w terminach wymaganych art. 9n ust. 2 *u.c.p.g.* oraz zawierały dane wymagane dyspozycją art. 9n ust. 3 pkt 1-4 tej ustawy. Wiarygodność i rzetelność danych zawartych w badanych sprawozdaniach potwierdzona była m.in. kartami przekazania odpadów komunalnych, które wykonawca dołączał do każdej miesięcznej faktury jako potwierdzenie wykonania przedmiotowej usługi.

[Dowód: akta kontroli str. 325-330]

Sprawozdanie Burmistrza z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2013 r. zawierało dane określone art. 9q ust. 3 pkt 1-6 *u.c.p.g.* Zostało ono przekazane do Marszałka Województwa Dolnośląskiego (dalej: MWD) oraz do WIOŚ w dniu 27 marca 2014 r., tj. w terminie wymaganym art. 9q ust. 2 *u.c.p.g.* Dane zawarte w tym sprawozdaniu były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach kwartalnych podmiotów odbierających odpady. Drobną korektą (dot. nazwy instalacji odbierającej odpady) powyższego sprawozdania została dokonana na żądanie Marszałka w terminie przez niego wyznaczonym.

[Dowód: akta kontroli str. 212-223]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Urzędu w zbadanym obszarze

4. Rozpatrywanie skarg w sprawach dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z postanowieniami art. 254 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*³⁵, otrzymywane przez Urząd, skargi i wnioski rejestrowane były w sposób pozwalający na pełną kontrolę przebiegu i terminów ich załatwiania. Informacja o dniach i godzinach przyjęć przez Burmistrza i Zastępcę Burmistrza w sprawie skarg i wniosków, stosownie do § 3 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków³⁶, umieszczona została w widocznym miejscu w Urzędzie. Rejestr skarg i wniosków wpływających do Urzędu prowadził wyznaczony pracownik Kancelarii Burmistrza, a rejestr skarg wpływających do Rady Miejskiej prowadzony był w Biurze Rady Miejskiej. W okresie

³⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 267ze zm.

³⁶ Dz. U. Nr 5, poz. 46.

od 1 stycznia 2013 r. do 30 września 2014 r. do Urzędu wpłynęło łącznie 14 skarg, w tym 10 skarg do Urzędu i cztery skargi do Rady Miejskiej, z tego jedna skarga dotyczyła gospodarowania odpadami komunalnymi w 2012 r., kiedy to za gospodarowanie odpadami w tym okresie odpowiadał zarządca, właściciel nieruchomości, a nie Gmina) Złożona skarga³⁷ dotyczyła rozliczenia, przez zarządcę nieruchomości zamieszkałej m.in. przez skarżącego, kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi w 2012 r.

W złożonej skardze mieszkaniowiec wspólnoty mieszkaniowej kwestionował zwiększenie mu opłaty za wywóz odpadów komunalnych za 2012 r. z terenu tej wspólnoty o 10 zł. W ramach prowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż ogólne koszty wywozu odpadów komunalnych z terenu wspólnoty mieszkaniowej zamieszkałej przez skarżącego, były w 2012 r. wyższe ogółem od wniesionych opłat o 224 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło kwotę wymienioną w skardze. Skargę terminowo rozpatrzono i udzielono odpowiedzi skarżącemu. Skarga uznana została za niezasadną.

[Dowód: akta kontroli str. 184-185]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie rozpatrywania skarg dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi w kontrolowanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁸, wnosi o:

- 1) Przedłożenie Radzie Miejskiej projektu uchwały określającej warunki i tryb składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej, zgodnie z wymogami art. 6n ust. 1 pkt 2 *u.c.p.g.*
- 2) Utworzenie na terenie Gminy Głuszycy punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6 *u.c.p.g.* oraz uchwale Rady Miejskiej Nr XXXVII/168/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r.
- 3) Zapewnienie sprawowania kontroli przestrzegania i stosowania przez właścicieli nieruchomości przepisów *u.c.p.g.*, w sposób i w zakresie, o którym mowa w art. 9u ust. 1 i 2 tej ustawy, tj. z zastosowaniem przepisów art. 379 i art. 380 *Poś.*
- 4) Podjęcie skutecznych działań windykacyjnych wobec właścicieli nieruchomości, którzy zalegają z regulacją opłat z tytułu gospodarki odpadami komunalnymi.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

³⁷ Skarga została złożona do Przewodniczącego nr XXXVII/169/2012y Miejskiej w Głuszycy dnia 23 kwietnia 2014 r. i w tym samym dniu przekazana do rozpatrzenia Burmistrzowi.

³⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 28 listopada 2014 r.

Kontroler:
Marek Lewandowski
Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

z up.
Ziemowit Florkowski
Wicedyrektor